

SLUŽBE I KARIZME U CRKVI

Jesu li samo „profesionalci“ zaduženi za „vjerske stvari“? Koga sve smatrate „profesionalcima“ u Crkvi? Poznajete li „obične“ vjernike koji su uključeni u župne i druge crkvene aktivnosti?

Jedno smo Tijelo

U dobroj nogometnoj momčadi važan je svaki nogometaš i svaka uloga. Jednako tako u Crkvi, „Kristovoj momčadi“, važan je svaki vjernik. Sakramentima inicijacije postali smo dio Kristova Tijela, tj. Crkve. Kao što u ljudskom tijelu svaki organ ima svoju nezamjenjivu funkciju, tako je i u Crkvi. U njoj svaki vjernik ima svoju ulogu u skladu s vlastitim sposobnostima, prema darovima koje mu Duh Sveti daje. Duh Sveti daje različite darove, tj. **karizme** svim vjernicima, kako bi ih „uložili“ za dobrobit Crkve i njezina poslanja.

- Prisjetite se nekih *karizmatičnih* ljudi u društvu? Zbog čega ih smatrate karizmatičnima?
- Karizme u Crkvi nisu samo neki izvanredni darovi, nego svi, i oni najmanji. Jeste li razmišljali o vašim karizmama? Kako ih razvijate i kako biste ih mogli što bolje upotrijebiti?

Iz određenih darova (karizmi) u Crkvi su se razvile određene trajne i javne **službe**, npr. služba pape, biskupa, svećenika, đakona, vjeroučitelja i dr. U širem značenju, svim vjernicima je povjerena „služba“, tj. zadaća da žive i svjedoče evanđelje. Iako su svi članovi Crkve jednako važni u Božjim očima, Bog je jedne pozvao da pripadaju **hijerarhiji**, druge da budu **laici**, a treći **redovnici**.

Hijerarhija

Isus je odabrao **dvanestoricu apostola** da budu njegovi poslanici, da umjesto njega, u njegovo ime naviještaju i izgrađuju kraljevstvo Božje. Apostoli su bili i ostali „temelji“ Crkve. Među njima prvo mjesto pripalo je Petru, kojemu je Isus predao posebnu vlast, iz čega je proizišla **papinska služba**.

Nasljednici apostola su **biskupi**. Njima je povjerena „sveta vlast“, koju dobivaju od Boga po sakramentnu sv. reda. Njihova je vlast poput Kristove: bit joj je u služenju. Svi biskupi u zajedništvu s papom čine **biskupski zbor**.

Kako bi se apostolsko poslanje biskupa što djelotvornije ostvarivalo, njihova služba „prenosi“ se na „nižu razinu“, na **prezbitere**, tj. svećenike. Oni također po sakramentu sv. reda, zajedno s biskupima, nastavljaju poslanje što ga je Krist povjerio apostolima. Na „najnižem stupnju“ sakramenta sv. reda nalaze se đakoni, koji su po Kristovu primjeru „poslužitelj svih“.

Laici

Laici su svi vjernici, osim članova svetoga reda i redovnika. I oni su, ništa manje od hijerarhije i redovnika, odgovorni za Crkvu i njezino poslanje. Međutim, oni to rade u običnim, svakodnevnim stvarima: u obitelji, na poslu, u društvenom životu, politici, znanosti i tehnologiji – u svemu. U zemaljske stvari unose evanđelje, a u Crkvu donose potrebe i probleme svih ljudi, cijeloga svijeta.

Laici sve češće djeluju kroz različite pokrete i udruge. Razgovarajte koliko se u demokratskom društvu može na taj način svjedočiti kršćanske vrijednosti.

Redovnici i redovnice

U Crkvi susrećemo muškarce i žene koji **izbliza nasljeđuju Isusa**. Poput njega žive u **evanđeoskom siromaštvu, čistoći i poslušnosti**. To ih čini slobodnima da se potpuno darovali Bogu i ljudima. Napustili su uobičajeni način života kako bi se posvetili molitvi, propovijedanju, brizi za siromašne, odgoju mladih i drugim oblicima služenja. Oni su znak svima nama jer svojim životom pokazuju što su prave vrijednosti i što je konačni cilj ljudskoga život.

DEBATA

„Obični vjernici ne mogu utjecati na bilo kakve odluke u Crkvi. Oni su samo 'ovce' i nema tu nikakve demokracije.“

Vesna

Slazete li se s navedenim stavom? Što biste na temelju naučenoga odgovorili Vesni?

ŠALABAHTER

- Službe u Crkvi dopunjuju su s darovima (karizmam)
- Službe dijelimo na: hijerarhiju, redovnike i laike
- Sveti red ima tri stupnja: episkopat (biskup), prezbiterat (svećenik) i đakonat (đakoni).
- Redovnici – posvećene službe su zavjetovali redovničke zavjete.
- Laici nemaju sakrament svetog reda

POD POVEĆALOM

‘Ovo je tvoje dijete, a ne moje’

„Htio sam biti svećenik među ljudima, među mladima... Jedni misle kako je to naša želja, a ne razumiju Božji poziv. Ne padne tebi na pamet – Želim biti salezijanac! Ne ide to tako. Drugi pak misle kako mi se ukazala Gospa ili Bog. Ali nisam imao takvo iskustvo. Bog ti objavljuje poziv kroz povijest tvog života, otvaraju ti se prozori jedan za drugim i shvaćaš kako se ništa nije dogodilo slučajno.“

Tako nije slučajnost niti činjenica da je Tomislav prvo dijete u svojoj obitelji, premda su njegovi roditelji dugo pokušavali imati djecu. Njemu je pak neugodno pričati o tome, ali ipak nastavlja: „Kad me majka dobila rekla je – Bože, ovo je tvoje dijete, a ne moje.“

Njene riječi su se obistinile. Tomislav se trenutačno nalazi na polovici salezijanske formacije, svakodnevno asistiraajući u župi, osobito oratoriju gdje se skupljaju djeca i mladi. Njih pokušava približiti Bogu baš kao što je i sam bio upoznat s Njim. Osjeća se ispunjeno jer je želja koju mu je Bog stavio u srce, biti svećenik među mladima, pred ispunjenjem, premda do prije par godina nije niti znao da salezijanci postoje.

„Vani nas često pitaju kako to da jedna salezijanski nerazvijena zemlja kao što smo mi, jer ljudi kod nas još uvijek nisu upoznati s našim redom, ima toliko zvanja. Siguran sam da je glavni razlog učestala molitva, bdjenja i klanjanja mladih za nova zvanja. Duh Sveti također puše ovdje jer, uvjeren sam, Hrvatskoj trebaju salezijanci zbog naše karizme rada s mladima.“

„Danas mladi neće sami od sebe doći u crkvu, a naš red ima igrališta i oratorije koji djeci nisu toliko daleki. Mladi se dođu igrati i družiti te je to način na koji ih se privuče. Kao što je don Bosco rekao – Budi im prijatelj u onome što oni vole da bi oni zavoljeli ono što je vrijedno“, govori nam Tomislav dok mu pogled bježi prema djeci koja upravo dolaze na vjeronauk.

Shvaćamo da je vrijeme za naš odlazak. Više nemamo njegovu pažnju jer se upravo pojavio smisao njegova života i budućeg svećeništva. Ne sumnjamo kako će djeca i mladi u budućnosti biti u dobrim rukama. Don Bosco svakako dobiva dostojne nasljednike, premda oni sami sebe takvima ne smatraju...

<https://www.bitno.net/vjera/svjedocanstva/nekad-sportasi-danas-salezijanci/>

„Što treba učiniti da bi se postalo svećenikom, gdje se prodaju pristupnice da bi se postalo svećenikom? Ne. To se ne prodaje. To je inicijativa koju poduzima Gospodin. Gospodin zove.“
(papa Franjo)

Razgovarajte

Poziva li Gospodin danas mlade u svećenička i redovnička zvanja? Kako objašnjavate manjak svećenika u razvijenim zemljama, posebno zemljama zapadne Europe? Na koje načine cijela Crkva, a posebno laici mogu pridonijeti svećeničkim i redovničkim zvanjima?

NAŠ SVIJET

Film *Potres/Concussion* (2015.) američkog redatelja Peter Landesmana s glumcem Will Smitom u glavnoj ulozi donosi priču inspiriranu stvarnim događajem o tamnoj strani sporta. Patolog dr. Bennet Omalu u borbi protiv korupcije otkriva problematiku stalnih potresa mozga američkih nogometaša i posljedica koje takve ozljede imaju na njihove živote dovodeći ih na margine društva. Slijedeći

vrijednosti evanđelja u duboko korumpiranom svijetu sporta svjedoči kako obični vjernik - katolik laik, svojim zalaganjem mijenja društvo na bolje.

(<https://www.bitno.net/kultura/film-o-zvzdacu-koji-se-protiv-mocne-industrije-bori-svojom-katolickom-vjerom/>)

„Bio sam povrijeđen i prepušten samom sebi. Ali, mi katolici trebamo poznavati Sveto Pismo i našu vjeru koja nas treba ojačati. Kad su me pritisli ljudi iz jedne od najvećih sportskih organizacija na svijetu koja godišnje zaradi 9 milijardi dolara, nisam se bojao. Strah bi bio negacija moje vjere i mog Boga. „

Zajednički kao razred ili pojedinačno pogledajte film *Potres* i analizirajte ga sa svojim vjeroučiteljem.

Apostol (grč.apostolos, poslanik) Dvanestorica izabranih učenika s kojima je Isus osnovao novu zajednicu vjernika - Crkvu. Bili su Isusovi najbliži suradnici i svjedoci. Njihova su imena: Šimun zvani Petar i njegov brat Andrija, braća Jakov i Ivan – Zebedejevi sinovi, Filip, Bartolomej, Matej, Toma, Jakov Alfejev i Šimun zvani Revnitelj, Juda Tadej i Juda Iskariotski. (*usp Mt 28, 18-20*). Kasnije se naziva apostolom i Pavla koji se časti odmah uz sv. Petra.

Apostolska je pojam koji znači da je Crkva utemeljena na apostolima koji su u prvoj Crkvi bili jamci jedinstva, da se drži apostolske predaje i da ju predvode nasljednici apostola - biskupi Biskupi u neprekinutom slijedu polaganja ruku prenose svoju punemoć i poslanje na nove biskupe - biskupsko nasljedstvo.

Biskup (grč.episkopos, nadglednik). Ima puninu sakramenta svetog reda i na čelu je mjesne Crkve ili biskupije. Samo on može zaredivati druge biskupe, svećenike i đakone. Odgovoran je za navještanje Evanđelja, liturgiju, sakramente, crkvenu disciplinu, promicanje napretka svih vjernika na svom području. Više biskupa čine metropoliju na čijem je čelu nadbiskup ili metropolita. Posvećeni biskupi, nisu na čelu jedne biskupije.

Svećenik (grč.presbyter, starješina). Nositelj svećeničke službe. Suradnik je biskupa u upravljanju, navješta Božju riječ, podijeljuje sakramente i slavi euharistiju.

Đakon (grč.diakonos, sluga, poslužitelj). Prvi stupanj sakramenta svetog reda. Može biti trajni i privremeni đakon. Služi na karitativnom području, poučava, katehizira, navješta evanđelje, propovijeda na misi i poslužuje kod bogoslužja.

Laik (grč. laos, puk, narod) Oni koji krštenjem pripadaju Crkvi, a nisu zaredeni. U redovnika laici su braća koji nisu svećenici.

Hijerarhija (grč.hieros: svet; archein, vladati) U Crkvi označava vršitelje vlasti: biskupe, svećenike i đakone.